

CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - analiza diagnostic

Teritoriul GAL-ului Dobrogea Sud-Vest se afla în Regiunea de dezvoltare Sud-Est a României, se întinde pe o suprafață de 1479,72 Km² și are o populație totală de 33794² locuitori cu o densitate a populației de 22,83 locuitori/km², distribuită teritorial administrativ în 10 comune cu 41 de sate astfel: Comuna Adamclisi, Comuna Cerchezu, Comuna Cobadin, Comuna Deleni Comuna Dobromir Comuna Independenta Comuna Ion Corvin, Lipnița, Comuna Oltina, Comuna Ostrov. **Caracteristici geografice:** teritoriul GAL-ului Dobrogea Sud-Vest se află parțial de-a lungul drumului național DN3 Constanța-Ostrov, începând la est cu comuna Cobadin situată cel mai aproape de Constanța, la 38 de km, și la 17 de Medgidia, continuând spre vest cu Deleni, Adamclisi, Ion Corvin, Lipnița și Ostrov, în partea cea mai de sud-vest a județului, la 133 km de Constanța. Comuna Ostrov se învecinează la nord cu comuna Oltina, amândouă aflându-se pe malul drept al Dunării, în Lunca Dunării. Restul comunelor GAL-ului, Independența, Dobromir și Cerchezu, se afla în sudul DN3 și se învecinează la sud cu Bulgaria. Ostrov este, de asemenea, port la Dunăre, și un punct de trecere spre orașul Silistra, Bulgaria. Din punctul de vedere al reliefului, GAL-ul se află în Podișul Dobrogei de Sud care este un podiș structural a cărui altitudine absolută scade de la 200 m pe dreapta văii Casimcea, până la sub 50 m în largul culoarului transversal al văii Carasu (în prezent canalul Dunăre - Marea Neagră). Spre sud vest, altitudinea crește ajungând la 200 m, în apropierea graniței de stat cu Bulgaria. Aspectul general al Podișului Dobrogei de Sud este de câmpie înaltă, calcaroasă, acoperită cu depozite groase de loess, care domină prin abrupturi unitățile învecinate mai joase (valea Dunării în vest și litoralul maritim în est). Caracteristica podișului o constituie rețeaua de văi ramificate care l-au fragmentat puternic. Pe marginea dinspre Dunăre, văile se termină cu limane fluviatile din care sunt de amintit Oltina și Bugeac. Zona dunăreană este reprezentată de terasele de abraziune lacustră și fluvială săpate în marginile vestice ale podișurilor Cobadin și Oltina, subunitati ale Podișului Dobrogei de Sud. Între Rasova și Ostrov (granița cu Bulgaria), relieful este reprezentat de o treaptă limanică de abraziune. Spre sud se pune în evidență platforma levantină, cu aspectul unei trepte bine individualizate (în Podișul Oltinei), cu numeroase depresiuni și golfuri ocupate în prezent de limane fluviatile: Vederoasa, Baciș și Canaraua-Fetei, puternic meandrate (de tip canion), Bugeac (cu formă oval poligonală), și Oltina (cu formă oval circulară). În interior, teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest, ca și restul județului Constanța, este deficitar în privința apelor curgătoare (cele mai multe având debite mici și oscilante), pe margini având numeroase lacuri-limane fluviatile și fluvio-maritime. Dunarea este principalul component al hidrografiei GAL-ului. O notă caracteristică a rețelei hidrografice de pe întreg teritoriul județului Constanța este densitatea foarte scăzută a acesteia, de 0,1 km/km², reprezentând cea mai redusă valoare de pe întreg teritoriul țării. În funcție de condițiile fizico-geografice pe teritoriul GAL-ului se găsesc concentrate un număr mare de ecosisteme, de o mare varietate, începând cu ecosistemele terestre de stepă, silvostepă și pădure sfârșind cu ecosistemele acvatice ale Dunării și lacustre. Cernoziomurile sunt soluri caracteristice pentru stepa dobrogeană ocupând cea mai mare parte din suprafața județului. **Clima:** pe teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest, ca a întregului județ Constanța, evoluează pe fondul general al climatului temperat continental, prezentând anumite particularități legate de poziția geografică și de componentele fizico-geografice ale

1 Cf. INSSE - vezi Anexa 10, captură ecran Suprafața fondului funciar

2Recensământ 2011 - http://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2013/07/sR_Tab_31.xls

CONFORM CU
ORIGINALUL

teritoriului. Existența Mării Negre și a fluviului Dunărea, cu o permanentă evaporare a apei, asigură umiditatea aerului și totodată provoacă reglarea încălzirii acestuia. Temperaturile medii anuale se înscriu cu valori superioare mediei pe țară, de 11,2°C. Precipitațiile prezintă valori anuale de 469,7 mm la Oltina, întregul județ Constanța aflându-se între regiunile cele mai aride ale țării. Vânturile sunt determinate de circulația general atmosferică și condițiile geografice locale. Caracteristic zonei sunt brizele de zi și de noapte. **Caracteristici demografice: Scăderea populației** - populația zonei GAL Dobrogea Sud-Vest se află în scădere, atât datorită mișcării naturale (natalitate și mortalitate), cât și migrației. Populația GAL, în anul 2015, era de 35.451 locuitori³, cu 0,7% mai mică decât în anul 2014 și cu o tendință continuă de scădere din anul 2006. Sporul natural⁴ al populației, pe fiecare dintre anii 2011-2014, este negativ (pentru anul 2015 INSSE nu furnizează date în acest sens). Sporul natural în anul 2014 este de -1,1%. Structura pe vârste⁵ a populației (procente din total): 0-4 ani/5,8% ; 5-9 ani/6,8%; 10-14 ani/6,7%; 15-19 ani/6,7%; 20-24 ani/6,3%; 25-29 ani/8,2%; 30-34 ani/6,9%; 35-39 ani 7,5%; 40-44 ani/7,4%; 45-49 ani 7,6%; 50-54 ani/4,9%; 55-59 ani/5,7%; 60-64ani/5,1%;65-69 ani/4,6%; 70-74 ani/3,2%; 75-79 ani/3,2%; 80-84 ani/2,1%; 85 ani și peste/1,3%; **Rata migrației** este una negativă. Migrația definitivă, exprimată prin diferența dintre numărul stabilirilor și cel al plecărilor cu reședința⁶, a cunoscut valori negative începând din anul 2005. Cel mai scăzut nivel (deci cea mai mare pierdere de populație), în cifre absolute, l-a avut în anul 2014: -204 persoane (-5,7 ‰). În afara migrației definitive, există o migrație temporară (în special emigrație), în căutare de lucru, care nu este înregistrată. În zonă, această emigrație este estimată ca fiind mare, în special în rândul anumitor categorii de populație. Emigrația este îndreptată către țările din vestul Europei. Structura etnică⁷: populația este majoritar de etnie română, 80,6%. Alte etnii prezente: turcă 10,5%, tatară 2,1% și romă 1,7%. O proporție de 5% din populație nu a putut fi identificată etnic. Comunele cu etnii alta decât cea română, conform datelor recensământului din 2011: **Adamclisi** (turci 2%), **Cobadin** (turci 11,7%, tătari 4,9%, romi 3,9%), **Deleni** (turci 1,8%), **Dobromir** (turci 57,8%, 6,6% informație nedisponibilă), **Independența** (turci 12,6%, tătari 8,7%, alte etnii 0,1%), **Ion Corvin** (turci 2,5%, romi 1,4%), **Lipnița** (turci 6,6%, romi 1,2%), **Ostrov** (romi 3,7%, turci 0,5%, alte etnii 0,06%). Cerchezu și Oltina sunt singurele comune unde este înregistrată câte o singură etnie, cea română. **Zone sărace pentru care indicele de dezvoltare umană locală (IDUL 2011)⁸ are valori mai mici sau egale cu 55:** Adamclisi (50,69), Cerchezu (39,22), Deleni(48,98), Dobromir (33,15) Independența (46,92), Ion Corvin (48,28), Lipnița (44,84), Oltina (47,93), Ostrov (52,53). Practic, doar Cobadin nu se află în această listă, cu un IDUL de aproximativ 60. **Forța de muncă.** Zona se confruntă cu o penurie de locuri de muncă. La sfârșitul anului 2014 au fost înregistrați 1483 de șomeri⁹ pe teritoriul GAL, față de un număr mediu al salariaților de 2259¹⁰, în același an. În anul 2015 șomajul a crescut la 1513, cel mai mare număr al șomerilor începând din 2010, an din care datele INSSE sunt disponibile. Începând din anul 2008 numărul salariaților de pe teritoriul GAL a avut o tendință descrescătoare, de la 2588 de

3 Cf. INSSE - vezi Anexa 10, populația la 1 iulie

4 Calculat pe baza datelor INSSE - vezi Anexa 10, natalitate și mortalitate

5 Cf. INSSE - vezi Anexa 10

6 Cf. INSSE - vezi Anexa 10, plecări cu reședința și stabiliri cu reședința

7 Cf. Recensământului din 2011 - http://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2013/07/sR_Tab_8.xls

8 Cf. MADR - http://www.madr.ro/informari-dezvoltare-rurala/informari/actualitate-pndr-2014-2020/download/1843_aea74f78e6b601e7b971dc3999c9dfb7.html

9 Cf. INSSE - vezi Anexa 10, număr șomeri înregistrați la sfârșitul lunii

10 Cf. INSSE - vezi Anexa 10, număr ul mediu al salariaților

CONFORM CU
ORIGINALUL

salariați, cu ușoare creșteri în 2012 și apoi în 2014. Datele pentru anul 2015 nu sunt disponibile. O parte dintre acești angajați nu au locurile de muncă în localitățile lor, ci fac naveta la Santierul Naval Mangalia. **Caracteristici de mediu:** Pe lângă prezența fluviului Dunărea, cu influențele sale specifice asupra bogăției naturale, teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest este caracterizat printr-o mare diversitate naturală, fiecare comună componentă, cu excepția comunei Cerchezu, având pe teritoriul ei cel puțin un sit Natura 2000. De asemenea, o mare parte a pădurilor județului Constanța, deficitar sub acest aspect, se află concentrate pe teritoriul GAL-ului.

Zone Natura 2000 pe teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest: **Canaralele Dunării** (ROSCI0022) (pe raza comunelor Ion Corvin, Oltina, Ostrov, Lipnița), **Dumbrăveni - Valea Urluia - Lacul Vederosa** (ROSCI0071) (pe raza comunelor Adamclisi, Deleni, Dobromir, Cobadin, Independența, Ion Corvin), **Padurea Eseschioi - Lacul Bugeac** (ROSCI0149) (pe raza comunelor Lipnița și Ostrov), **Padurea și Valea Canaraua Fetei - Iortmac** (ROSCI0172) (pe razele comunelor Dobromir, Ion Corvin, Oltina, Lipnița) **Peștera - Deleni** (ROSCI0353) (pe raza comunelor Adamclisi și Deleni), **Aliman - Adamclisi** (ROSPA001) pe raza comunelor Adamclisi, Deleni, Dobromir, Ion Corvin **Balta Vederosa** (ROSPA007) pe raza comunei Adamclisi **Baneasa - Canaraua Fetei** (ROSPA008) pe raza comunelor Dobromir, Lipnița, Oltina **Dumbrăveni** (ROSPA0036) pe raza comunelor Deleni și Independența **Dunăre - Ostroave** (ROSPA0039) pe raza comunelor Ion Corvin, Lipnița, Oltina, Ostrov **Lacul Bugeac** (ROSPA0053) pe raza comunei Ostrov **Lacul Dunăreni** (ROSPA0054) pe raza comunei Ion Corvin **Lacul Oltina** (ROSPA0056) pe raza comunelor Oltina și Lipnița. Nu există zone HNV pe raza teritorială a GAL Dobrogea Sud-Vest. Pe teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest se află și alte rezervații printre care: **Pereții calcaroși de la Petroșani (comuna Deleni)**, **Pădurea Batca și Padurea Cetate** - pe raza comunei Oltina - și **Balta Beilic (Viile)** pe raza comunei Ion Corvin. Cele două păduri sunt păduri naturale de luncă cu stejar brumariu și stejar pufos, vestigiu al pădurilor originare din zona danubiană, prezentând un caracter peisagistic unic în țară, cu o diversitate de specii rare de păsări în marea lor majoritate protejate la nivel național și internațional. **Caracteristici economice:** Multe întreprinderi economice din zonă se confruntă cu lipsa capitalului pentru investiții. Datorită acestui lucru, inovațiile - asociate de multe ori cu riscul de pierdere - pătrund cu greutate, fie că este vorba de tehnologii noi de cultură, fie că este vorba de metode de prelucrare, promovare sau vânzare a produselor. Încurajarea și sprijinirea adoptării unor metode noi, în cadrul unor proiecte pilot, ar oferi soluții și ar constitui modele succes pentru economia zonei. **Agricultura** - este unul dintre domeniile principale de activitate din zona GAL, fiind caracteristice culturile de cereale și plante tehnice, fructe și legume, **viță de vie**, apicultura și creșterea animalelor. Activitățile agricole se realizează fie a) în cadrul exploatațiilor mari, constituite din proprietăți mari, dar și din loturi de dimensiuni mici comasate prin luarea în arendă, și care constau în cultivarea cerealelor, fie b) la nivel de semi-subsistență și subsistență, pe suprafețe relativ mici, până în aproximativ 10 ha. La această scală mai mică, producția agricolă poate fi mai variată, incluzând și legume, în solarii, producție de răsaduri pentru piața locală și pentru consum propriu. Suprafața agricolă totală este de 117066 ha¹¹. Conform Recensământului General Agricol din 2010, numărul total de exploatații agricole este 10194¹², din care 7395 exploatații agricole cu suprafață agricolă utilizată și efective de animale, 2568 exploatații agricole numai cu suprafață agricolă utilizată și 231 exploatații agricole numai cu efective de animale.

11 Cf. INSSE - vezi Anexa 10, suprafața fondului funciar (selecție suprafață agricolă)

12 Cf. Recensământului General Agricol 2010 - <http://www.rga2010.djsct.ro/inceput.php?cod=16&codj=13>

CONFORM CU
ORIGINALUL

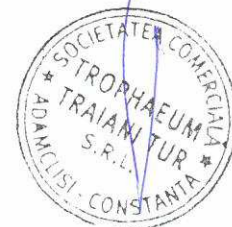

Numărul exploatațiilor agricole cu suprafața amenajată pentru irigații este 325¹³. Efectivul total de bovine este de 5576¹⁴. Marii fermieri tind să facă o agricultură mai performantă, fiind cei care au beneficiat cel mai mult de finanțările ce le-au facilitat crearea unei baze tehnologice moderne și trebuie sprijiniți să continue aceste investiții. Lipsa infrastructurii de irigații limitează producția la culturile care fac față nivelului scăzut al precipitațiilor din zonă. **Zone vitivinicole importante identificăm în podgoriile de la Ostrov și Oltina, bine cunoscute atât național cât și internațional, având vinuri premiate. O alta zona vitivinicola cunoscută și cu un mare potențial de dezvoltare identificăm și la Adamclisi.** În zonă există culturi legumicole și pomicole irigate. În agricultura la scară mică tehnologia modernă nu a pătruns decât în puțină măsură, ceea ce o face slab performantă și îi închide calea către piață. Agricultorii de subzistență și semi-subzistență au un potențial mare de dezvoltare, însă se confruntă cu lipsa tehnologiei adecvate, lipsa cunoștințelor de specialitate în agricultură și lipsa cunoștințelor antreprenoriale. Agricultura practică de către această categorie are un randament scăzut, iar atitudinea față de asociere este una negativă. În absența asocierii, nivelul competitivității este scăzut, contactul cu consumatorii este unul foarte costisitor. Producătorii se descurcă individual și își creează propriul lanț de distribuție, dar nu explorează soluții care s-au dovedit a fi de succes în alte zone ale țării, ca, de exemplu, asocierea în anumite faze ale producției, promovării și distribuției. Producțiile certificate ecologic sunt încă în faza incipientă și cu mare potențial de dezvoltare, având în vedere cererea tot mai crescută din mediul urban. În zona GAL Dobrogea Sud-Vest există 15 agenți economici care au suprafețe fie certificate ecologic, fie în proces de conversie - acestea din urmă fiind cele predominante. Marea parte a suprafețelor certificate ecologic sau aflate în conversie sunt cultivate cu cereale și plante tehnice, dar există și suprafețe cu **plantații de viță-de-vie**. Produsele agricole produse în fermele mici și în gospodăriile de semi-subzistență sunt valorificate la târgul din Cobadin, unul dintre târgurile săptămânale mari din județul Constanța. **Activități nonagricole** - în comuna Adamclisi există potențial de dezvoltare a carierei de piatră și exploatarea diatomitei. Agricultura contemporană nu este una care să poată ocupa întreaga populație a comunităților rurale. În multe situații, ieșirea din agricultură este o soluție mai bună decât încercarea creșterii venitului din agricultură - și aceasta este o tendință contemporană în toate societățile rurale cu grad scăzut de dezvoltare. Lipsa cererii locale, lipsa capitalului, lipsa contactelor de afaceri și lipsa competențelor sunt bariere în calea dezvoltării micilor afaceri nonagricole pe teritoriul GAL-ului Dobrogea Sud-Vest. Din această cauză, locuitorii sunt lipsiți de multe dintre serviciile și produsele obișnuite în mediul urban. **Turismul** - în prezent, zona GAL Dobrogea Sud-Vest este o zonă de interes pentru turiști. Mânăstirea Peștera Sfântului Andrei este unul dintre locurile cel mai des vizitate de turiști. Alte atracții turistice sunt monumentul Tropaeum Traiani, cetățile romane din zonă, Dunărea, siturile naturale și **cramele de vinuri**. În zonă funcționează câteva pensiuni - de exemplu, la Oltina, pentru turism piscicol, iar administrațiile locale din Ostrov și Adamclisi au derulat un proiect, finanțat prin Programul Operațional Regional, de promovare turistică a zonei. Potențialul turistic este slab valorificat în prezent, activitatea turistică este mai degrabă într-un stadiu incipient de dezvoltare. Sunt necesare îmbunătățiri în infrastructura turistică, promovare și în diversificarea ofertei de servicii turistice și de agrement. **Infrastructura de bază:** Infrastructura rutieră locală și a sistemelor de alimentare cu apă/apă uzată, este încă

13 Cf. Recensământului General Agricol 2010 - <http://www.rga2010.djsct.ro/inceput.php?cod=31&codj=13>

14 Cf. Recensământului General Agricol 2010 - <http://www.rga2010.djsct.ro/inceput.php?cod=40&codj=13>

CONFORM CU
ORIGINALUL

subdezvoltată, împiedicând creșterea economică și ocuparea forței de muncă. În unele comune nu există un sistem centralizat de colectare a apelor uzate și stație de epurare. Astfel, majoritatea gospodăriilor individuale au grupuri sanitare, iar colectarea se face în fose septice vidanjabile. O parte din drumurile comunelor trebuie pietruite și asfaltate.

Infrastructura sociala: Infrastructura educațională/socială nu are capacitatea de a susține un nivel necesar de educație și îngrijire a copiilor preșcolari și școlari. În fiecare centru de comună există ori o școală primară (în care este inclusă și grădinița - Cerchezu, Ion Corvin, Lipnita, Oltina, Ostrov), ori un liceu (în care sunt incluse și grădinița și școală primară și gimnazială - Cobadin, Dobromir, Deleni, Adamclisi, Independenta, Ostrov.) Ostrov este singura comună și cu liceu și o școală. Transportul elevilor din satele componente se face cu microbuze. Nu există creșe. În unele comune există cantine sociale și after school, însă acoperă insuficient nevoile comunităților. Abandonul școlar este mare, mai ales în cadrul populației foarte sărace. Învățământul de specialitate, cu profil agricol, protecția mediului sau tehnologic, este subdezvoltat. Există, pe teritoriul GAL, comunități sărace în care capitalul educațional scăzut al părinților și investiția foarte scăzută în educația copiilor împiedică mobilitatea socială intergenerațională - schimbarea statusului educațional al copiilor, în raport cu cel al părinților. Pe teritoriul GAL sunt foarte numeroase cazurile de copii care termină școala generală fără să-și fi însușit competențe de bază: scrisul și cititul. Lipsesc unități de educație complementare școlii sau grădiniței: centre de zi, centre after-school - care să ofere educație folosind metode moderne de predare, printr-o viziune centrată pe copil. Formarea profesională a cadrelor care s-ar ocupa de aceste centre, pentru însușirea unor metode moderne de predare, ar constitui o creștere a capitalului uman din zonă. Pe teritoriul GAL există cămine culturale, însă unele au nevoie să fie modernizate, și, în general, să desfășoare activități culturale atrăgătoare pentru populația rurală. Accesul la serviciile de sănătate este limitat, nu toate comunele beneficiază de existența unei farmacii, dispensar uman și cabinet stomatologic.

Incluziune socială: Nouă din cele zece localități din GAL sunt zone sărace. Pe teritoriul GAL există o numeroasă populație romă, foarte săracă și vulnerabilă la discriminare, în unele cazuri izolată de restul comunelor. Pe lângă aceasta, o parte însemnată a populației turce din zonă are exonimul "țigan". (Exonim este numele dat unei etnii sau națiuni de către persoanele care nu aparțin ei, dar care nu este asumat de populația respectivă). Și această populație se confruntă cu sărăcia și marginalizarea. În plus, există populații cu exonimul "țigan", "rudar", care suferă de excluziune socială și sunt segregate geografic. Aceste persoane se autodefinesc ca români și apar ca atare în datele de recensământ. Toate aceste categorii se confruntă cu diverse forme de discriminare (școlară, în muncă, în asistența socială), cu un nivel scăzut al performanțelor școlare, un nivel scăzut de alfabetizare, cu un nivel redus al șanselor și cu sărăcie.

Patrimoniul arhitectural și cultural: Printre cele mai importante obiective ale patrimoniului local se află: **Complexul rupestru** (Independenta), **Castrul roman Altenum** (Oltina), o așezare civilă, precum și o stație a flotei militare fluviale romane din sec. I-IV, **Cetatea Hisarlâc** sec. XIII-XIV (Dobromir), **Castrul Durostorum** sec. II-IV (comuna Ostrov), **Păcuiul lui Soare** o insulă pe Dunăre cu ruinele unei fortificații medievale (Ostrov), **Vicina**, construită între anii 972-976 de către militarii împăratului bizantin Ioan Tzimiskes. **Tropaeum Traiani** (Adamclisi) - construit în 106-109 cinstea împăratului Traian, ca omagiu pentru înfrângerea coaliției geto-dacice, buri și sarmați, în urma luptelor purtate cu aceștia în anul 102. **Mănăstirea Dervent și Peștera Sf. Andrei** - obiective turistice religioase, parte a turismului religios.

CONFORM CU
ORIGINALUL

